

Lausunto

14.10.2024

Asia: VN/30163/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston kulttuuripoliittiseksi selonteoksi

Visio

**Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon visiota?
Kyllä / En. Jos ette, kuvailkaa mahdolliset muutostarpeet.**

Kyllä

Mahdolliset muutostarpeet.

-

Tavoitteet

Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon neljää tavoitetta?

Kyllä, tavoitteet vastaavat omaa näkemystäni

Jos vastasitte en, kuvailkaa tiiviisti mahdolliset muutostarpeet.

-

Toimenpide-ehdotukset

Tässä on lueteltu yhdeksän toimenpidekokonaisuutta. Mitkä raportin toimenpide-ehdotuksista ovat mielestänne kaikkein tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa? Valitse ensin yksi (1) haluamasi toimenpidekokonaisuus ja kirjoita sen jälkeen haluamasi toimenpide-ehdotukset alla olevaan tilaan kaikki peräkkäin. Valitse yhteensä enintään viisi (5).

Yhteinen linja politiikassa [Hyvinvointialueiden ja kuntien ohjaaminen kulttuurin hyödyntämiseen osana sosiaali- ja terveyspalveluita sekä ennaltaehkäisevää toimintaa yksinäisyyden ja segregaaation vähentämiseksi. Hyvinvointialueiden ja kuntien rahoitusjärjestelmään sisältyvien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen HYTE-kertoimien painoarvon lisääminen ja kriteereiden ja mittareiden tarkistaminen paremmin vaikuttavaa ennaltaehkäisyä tukeviksi. Kulttuurihyvinvointivaikutusten hyödyntämiseen liittyvän moniammatillisen erityisosaamisen vahvistaminen ja sen vakiinnuttaminen osaksi kaikkien hyvinvointialueiden toimintaa. Toimenpideohjelman laatiminen, jonka tarkoituksena on edistää lasten ja nuorten hyvinvointia ja osallisuutta.]

Oma roolinne tulevassa toimeenpanossa

Millaisena näette oman tai edustamanne tahon roolin kulttuuripoliittisenselonteon toimeenpanossa?

Järjestömme edustama ala, musiikkiterapia, sijoittuu lähinnä hyvinvoinnin ja terveyden alueelle, hoitavalle ja kuntouttavalle sektorille terveydenhuollossa. Jäsenistömme, joka koostuu pääosin musiikkiterapeuteista, edustaa keskeisiä taideterapia-alojen toimijoita hyvinvointialueilla, hyvinvointialueiden sekä Kelan (vaativa lääkinällinen kuntoutus alle 65-vuotiaille ja nuorten kuntoutuspsykoterapia) musiikkiterapian palveluntuottajina ja eri tahojen viroissa. Alamme toimijoiden osaaminen olisi mm. vaikuttavuustietoon perustuen hyödynnettävissä vielä nykyistä laajemmin eri ikä- ja asiakasryhmille, myös lyhytterapiana ja ennaltaehkäisevänä hoitona sekä oppilaitoshyvinvoinnissa esimerkiksi kouluterapeuttien muodossa. Jäsenistömme toimii työssään moniammatillisessa yhteistyössä niin sosiaali- ja terveysalan toimijoiden (lääkärit, hoitohenkilöstö, muut terapeutit, kuntoutusohjaajat ym.) kuin kasvatusalan toimijoidenkin (opettajat, kouluavustajat ja -ohjaajat jne.) kanssa, mm. arvioiden, konsultoiden sekä lähitoimijoita ja läheisiä ohjaten, ja siten ovat myös viemässä asiakaskuntamme lähitoimijoille tärkeää tietoa taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutuksista.

Järjestönä toimimme tärkeänä tietosisältöjen tuottajana ja myös tiedonvälityksen mahdollistajana (mm. tiedotus-, julkaisu- ja koulutustoimintamme, alueellisten alajaostojen toiminta ym.) niin jäsenistöllemme ja muille sosiaali- ja terveys- sekä kasvatusalan toimijoille kuin myös asiakkaille ja heidän läheisilleen. Olemme järjestönä mukana vahvistamassa kulttuurialaa koskevan tietoperustan ajantasaisuutta välittämällä tietoa edustamamme terapiamuodon vaikuttavuudesta ja hyödynnettävyydestä. Rohkaisemme erilaisia sidosryhmiä aktiiviseen yhteydenpitoon kanssamme ja kiitämme kutsusta tämän lausunnon jättämiseen. Olemme laajalti verkostoituneet sekä kulttuurihyvinvoinnin että sosiaali- ja terveysalan toimijoiden kanssa. Tarjoudumme myös tarvittaessa toimimaan osana erilaisia toimielimiä ja otamme mielellämme kantaa mm. alaamme koskeviin hoitosuosituksiin. Toimintamme ydintä ovat mm. tietoisuuden lisääminen musiikkiterapiasta, alan toimijoiden toimintaedellytysten kehittäminen, musiikkiterapeuttien valtakunnallinen välitystoiminta, musiikkiterapia-alan monipuolinen kehittäminen ja laadun varmistaminen sekä vaikuttavuustiedon implementointi yhteistyössä mm. alan oppilaitosten ja tutkijoiden kanssa, alamme julkaisu- ja tiedotustoiminta sekä koulutustoiminta tai sen välittäminen. Osallistumme mahdollisuuksien mukaan myös alan ja siten myös taiteiden hyvinvointivaikutusten tutkimustoimintaan ja tuemme tutkimustoimintaan osallistuvien yhteydenpitoa oman alajaoston muodossa.

Tiivistelmä näkemyksistänne

Tähän voitte kirjoittaa mahdolliset muut kulttuuripoliittista selontekoa koskevat huomionne.

Alamme yritystoimijat ja ammatinharjoittajat sijoittuvat yritysluokittelussa usein enemmän terveyspalveluihin kuin kulttuuritoimijoihin. Em. johtuen saattaa olla, että musiikkiterapeutit sekä muut taideterapeutit eivät mahdollisesti sisälly selonteon alkupuolella kaaviona esitettyihin lukuihin (esim. Luovien alojen liikevaihtoluvut).

Muista selonteossa mainituista tavoitteista näemme tärkeimmäksi nostamamme yhteisen politiikan linjan ja sen alatavoitteiden lisäksi oleellisena kulttuurialaa koskevan tietoperustan ajantasaisuuden, kattavuuden ja yhteentoimivuuden vahvistamisen sekä tiedon hyödynnettävyyden parantamisen alan vaikuttavuuden tunnistamiseksi, päätöksenteon pohjaksi ja toiminnan suuntaamiseksi. Kannatamme valtioneuvostotasoisena ylivaalikautisen kulttuuri- ja luovien alojen toimielimen perustamista. Pidämme myös hyödyllisenä vähävaraisten ja muiden haavoittuvien ryhmien osallistumismahdollisuuksien tukemista kulttuuritapahtumiin ja harrastuksiin, sillä pahoinvoinnin ennaltaehkäisyyn lisäksi tämä osaltaan mahdollistaa musiikkiterapiassa saavutettujen taitojen ja/tai toimintakyvyn ylläpitämistä ja osallistujien hyvinvoinnin tukemisessa myös terapian päätyttyä. Toki yleisemminkin kulttuurin tukeminen ja strateginen investointi luovien alojen kehittämiseen valtion toimesta on nähdäksemme kannatettavaa. Nuoriso-, sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten taide- ja kulttuurialan tuntemuksen, osaamisen ja kyvykkyyden sekä hyödyntämisen lisääminen osana koulutusta ja täydennyskoulutusta on tärkeää, jotta taiteiden hyvinvointivaikutuksista ja myös musiikki- ja muiden taideterapiamahdollisuuksien hyödyntämisestä ollaan tietoisia. Toisaalta on oleellista myös selkeästi erottaa tilanteet, joissa muu toimija voi hyödyntää musiikin tai taiteiden hyvinvointivaikutuksia osana omaa työtään sellaisesta tilanteesta, jossa vaaditaan laaja-alaisesti koulutetun taideterapia-alan ammattilaisen toteuttamaa, pitkäjänteistä ja yksilöllisesti tavoitteellista hoitoa tai kuntoutusta.

Oman alamme toimintaedellytysten kehittämiseen liittyy oleellisesti taideterapia-alojen (musiikkiterapeutit, kuvataideterapeutit, tanssi-liiketerapeutit) edustajista kootun työryhmän toteuttama ja meneillään oleva nimikeyhteistyö erityisesti STM:n suuntaan. Kiitämme monialaisen yhteistyön ja eri hallinnonalojen välisen yhteistyön huomioimista Kulttuuripoliittisen selonteon valmistelussa sekä itse selonteon sisältämissä tavoitteissa. Tämä on erityisen tärkeää taiteen hyvinvointivaikutusten riittävän ja oikein kohdennetun hyödyntämisen kannalta.

Takamäki Anne
Suomen musiikkiterapiayhdistys ry / Musikterapiföreningen i Finland r.f. -
Puheenjohtaja